

Via Veritatis Ad Vitam Sev Exercitia Spiritvalia

Haineuve, Julien

Antverpiae, 1652

Nona Veritas. A cruciatuum æternorum consideratione sensim nos induci,
vt agnoscamus, quò nos miseriarum rapiant peruersæ nostræ
inclinationes, quamque necesse sit easdem oppugnare; & quanto ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60125)

NONA VERITAS.

A cruciatuum æternorum consideratione sensim nos induci, vt agnoscamus, quò nos miseriarum rapiant peruersæ nostræ inclinationes, quamque necesse fit easdem oppugnare; & quanto discrimini pugna illa, per omnem vitam exercenda, nos exponat.

Militia est vita hominis super terram. Iobi 7.

Ego sic pugno, non quasi aërem verberans, sed castigo corpus meum, & in seruitutem redigo, ne fortè cum alijs prædicauerim, ipse reprobus efficiar. 1. Cor. 9.

MEDITATIO.

in nonam veritatem.

I. PUNCTVM.

Declaratio propositæ veritatis.

Iterum opus est; prius ultra quàm progrediar, tibi exhibere finem Meditationum huius

huius diei qui est manifestare tibi periculum, in quod te deuoluunt inclinationes tuę naturales in negotio salutis & perfectionis, vt discas præteritis mederi, & prouidere futuris. Iam nunc illud aduertisti ex meditationibus de Morte & Iudicio susceptis; id solum modò superest, vt ex hac inferni, æternorumque suppliciorum consideratione te confirmes, clareque apprehendas in quod miseriarum barathrum nos abripiant peruersæ nostræ inclinationes, quæ vnà cum (a) Mundo & Dæmone coniurant aduersus salutem nostram, eoque vires omnes contendunt, vt nos perdant ruina irreparabili; ex quo patet non solum necessitas cum eis decertandi, verum etiam terribile in hoc certamine discrimen cum nulla sit periculi expers pugna, & tam diu pugnandum sit, quamdiu vita prorogatur, vtpote inter hostes, & in prælio constitutis.

Posses equidem ad fines alios referre considerationem inferni, vt, ad agnoscendam peccati atrocitatem, quod vel vnicum æternis hisce supplicijs castigatur; ad agnoscendam Dei iustitiam ita peccatum peccatoresque punientis; ad peruidendas alias eius, ex hac, perfectiones, cum necesse sit, eum æquè bonum esse ac iustum; atque ita excitare te posses

(a) Post concupiscentias tuas non eas, & à voluntate tua auertere. Si præstes anima tua concupiscentias eius, faciet te in gaudium inimicis tuis, Eccli, 18.

ses ad illius timorem & amorem, (a) præsertim cum toties infernum sis promeritus, quoties illum mortali crimine offendisti, eamque ille tibi gratiam præstiterit, ut in tempore te ipsum, periculumque tuum agnosceres. Possent etiam quis hinc excitari ad procurandam salutem animarum, quarum quanta sit iactura ex horum sempiternorum ignium aspectu, optimè colligitur: Denique nulla virtus est, nullum opus pium, quod ex hac materia disci nequeat: verum uti in omnibus meditationibus, & præcipuè in hisce exercitijs, semper spectandus est finis, quem quis sibi proposuit, neque ab eo diuertendum est, nisi nos manifestè Deus aliò abripiat, ita hic istud specta, ut te confirmes in sancta illa apprehensione periculi, in quo, nisi provideas, versaris.

Et considera primò quàm apta sit ad hunc finem meditatio inferni, cum simul proponatur periculum incurrendi in ea tormenta, adeoque quò clariùs & tormenta, & periculum perspicientur, (b) eò vehementiori timore percellitur animus, atque hic timor non solum salutaris est, sed etiam necessarius, quando amor, aut aliæ rationes, non satis nos

stimulat.
(a) Domine, eduxisti ab inferno animam meam: salvasti me à descendantibus in lacum. Ps. 29.

(b) Cum metu & tremore salutem vestram operamini. Phil. 2. Per timorem Domini declinat omnis à malo. Prou. 15.

stimulant, vt periculum hoc caueamus.

Verum quidem est solam harum pœnarum considerationem parùm profuturam ad hunc effectum, nisi innitatur nonæ veritati periculum nostrum exponenti; quantumque enim supplicia repræsententur animo, si tamen securi sumus & extra illorum adeundorum periculum, parùm aut omninò nihil nos afficient; at si cum malo, periculum quoque eius adeundi occurrat, tunc enim uerò percellimur mali meru, metusque id efficit, vt aut periculum declinemus, aut si declinari non potest, ita sollicitè nos geramus, quemadmodum fieri consuevit in periculo.

Ingredere igitur in hunc locum horroris tenebrarum, & confusionis, satius enim est uiuentem descendere in infernum, (a) quàm morientem. Intuere oculis fidei & suauitatis usu potius, quàm contenta imaginatione, quo pacto animæ his æternis ignibus addictæ, omni pœnarum genere, sine ullo lenimento, idque æternùm, crucientur. Summa hinc considerandorum refertur præcipuè ad tria capita; quorum primum est, sustineri ab illis pœnas, quæ cõcipi non possunt, nisi per aliquam similitudinem pœnarum nostrarum, tametsi hæ cum illis nulla ratione componi queant; nam quemadmodum nihil

apud

(a) *Descendant in infernum uiuentes; ne descendant morientes, Ex ps. 54. & Bernardo.*

apud nos est, quod exhibeat pœnam damni, illam scilicet desperationem vnquam videndi Deum, ita nullam eius imaginem animo effingere possumus, sed tantum credimus pœnam illam (a) horribilem esse oportere, vt quæ pœnas omnes reliquorum sensuum atrocissimas, sua tamen atrocitate excedat; neque verbis etiam exprimi potest aliter quàm quòd Deus tam immensum sit bonum, vt quemadmodum ab eius intuitu existit Paradisus atque felicis animæ beatitudo; sic etiam eiusdem priuatio cum desperatione eum vnquam viuendi coniuncta, Infernum constituat & grauissimum animæ miseræ tormentum.

Expende igitur pœnas sensuum, visus, auditus, odoratus, gustus, & tactus, & vide quid sit, volui (b) in his ignibus sempiternis, vbi nihil videtur, nihil auditur, nihil gustatur, nihil sub olfactum, nihil sub tactum cadit quod nō grauissimè excruciet, idque ita continuè, vt ne momentum quidem quietis vnquam concedatur, quod alterum miseræ caput est, esset saltem interuallum, aliquod & leuamentum; sed minimè, omnis illius quoque spes intercidit. In hoc mundo bona malaque alternant & permiscentur in Cælo

(a) Non videbo Dominum Deum in terra viuentium. Is. 38.

(b) Ignis & sulphur, & spiritus procellarum, pars casticis eorum, Ps. 10.

Cælo solo bona sunt , inferno sola mala.

(a) Effet saltē post aliquot annos, post centum, post mille, post centum millia annorum, post decies cētena millia, post centies cētena millia, post deniq; quidquid à te numerari potest, esset, inquam, finis aliquis & aliqua spes: at actum est, luendum tota æternitate , cuius non alia quàm existentia Divina mensura est, quamdiu Deus erit Deus, tamdiu Infernus erit Infernus , tamdiu damnati torquebuntur. Id tertium est caput, quo referri debent pœnæ infernales. At quis illas satis animo comprehendat, aut postquam comprehendit, quis est , qui te non timeat Ô Deus? quis, ubi imbuerit animum his veritatibus, offendere te aufit?

Magnam, sine dubio , vim habet hæc cogitatio, maximè si iuxta propositam veritatem quoque credimus nos in ingenti versari periculo , adeundi hanc infauitissimam æternitatem. Periculum verò istud tam evidens est atque manifestum , quàm certum est , nos in hoc mundo , & in hoc mortali corpore, vivere hostibus (b) circumseptos;

&

(a) *Vbi vermis eorum non moritur , & ignis non extinguitur. Marc. 9. Quærent homines mortem & non invenient eam: & desiderabunt mori , & mors fugiet ab eis. Apoc. 9.*

(b) *Militia est vita hominis super terram. Iob 7. Gregor. 8. Moral 3. ubi fuse demonstrat hanc militiam idem esse, quod tentationem. &c.*

& vitam hominis esse continuam militiam; & tam necessariò assidueque nobis decertandum esse, & vt si modico temporis interuallo quiescatur, iam natura, nemine repugnante, inuasura sit & rationem & gratiam & salutem, réque in extremum discrimen perniciem que adductura: tam enim in malum & ruinam animæ corrupta natura propendet, quàm in casum lapidis, neque quidquam est, quod ruentis impetum sistat, quàm pugna & obnixus, qui cum Diuina gratia illi obijcitur. Hanc ob causam asserit D. Ioannes, (a) se in beatorum manibus palmas conspexisse, quòd nempe debellarint vicerintque; & propterea damnati à dæmonibus torquentur, quòd eis victas deriderint manus.

Si ergo, qui in certamine est, quandiu illud vigeat, præcipuè cum hostes viribus & conditione loci sunt potiores, se credit periculo non vacare: nos qui medijs in hostibus viuimus, non pariter fatebimur nos viuere medios in periculis, & vt Sapiens loquitur, (b) *in medio laqueorum?* & vt videas pericula esse Inferni & damnationis, quemadmodum agnouit Vates Regius, (c) nonne verum est, quòd quando non resistitur térationibus dæmonis, respectibus mundi, aut inordinatis naturæ moribus, sed ijs ceditur in materia grauiore, tū versari aliquem in periculo peccandi mortaliter.

(a) Ioan. Apoc. 7. (b) Eccli. 9.

(b) Psal. 114.

taliter, séque perdendi? quid censes? Nónne etiam credibile est, magnum esse periculum, ne non semper resistatur, quoties in mentem veniunt cogitationes aduersùs Fidem, Spem, Charitatem, Castitatem, Humilitatem aliasque eiusmodi virtutes? Tàmne vigil tu es, vt eas sic excutias, vt periculum non sit ne immoreris ijs diutiùs, quàm oportet, abeantque prorsus ex animo, nulla peccati relicta labe? Aut, si in ijs expellendis non satis excubas, nunquid hæ prauæ cogitationes non recedēt, quin priùs ictum tibi lethalem inflixerint: idque toties totidemque modis, quoties occurrere tibi possunt variè aduersùs fidem, aduersùs Dei præcepta, aduersùs quamcumque virtutem, cogitationes? quot sancti hîc cecidère? Quot, in Fide, dubia; quot in Deum & Præpositos, obtrecciones; quanta sui fiducia, aut desperatio; quot inuidiæ, quot vindictæ & aduersùs alios iniuriæ; quàm immoderati in creaturas, in opus, honores, voluptates, affectus? Quot respectus humani & simulationes, quot aspectus malè cauti, quot cogitationes lasciuæ? quantæ detractiones, quot repulsæ stipis aut operum ex Charitate exhibendorum? Quot bona iniuste detenta, quantus votorum, regularum, consiliorum, gratiarum, inspirationum contemptus; verbo, quanta morum licentia? & in his omnibus credas nullum esse salutis amittendæ periculum? vnde igitur tot perière? vnde tam pauci sancti-

sanctimoniam perfectionemque conle-
quuntur, nisi quod tam familiare sit in hac
vita cogitationibus immorari, atque immo-
rari tam sit periculosum, vt Apostolorum
Princeps asserat (a) etiam iustum saluari vis
posse, & vt S. Paulus metuat ne cum aliis
prædicauerit, eorumque salutem pro virili
promouerit, ipse reprobus efficiatur, & sua
iacturam faciat? Anime mi, vt sola esset ista
post tantos Apostolos, nihil timendi nimis
fiducia, sufficeret ipsa sanè in ruinam, &
damnationem tuam.

(a) I. Petr. 4.

II. PUNCTVM.

*Adversio ad vitam præteritam & statu-
tum præsentem.*

QVamvis in hoc puncto, quod excutiendi
præteritis destinatum est, inspicere posse
certamina tua; tuos casus, aut victorias, quæ
parte debilior sis, validiusque oppugneris
quàm te gesseris ratione, quæ damna tibi sine
illata, quibus in periculis potissimum verteris
& quo pacto illa declines; etsi inquiri possent
hæc vniuersa, ad damna illata meliùs sarcien-
da: tamen ad finem hoc die & meditationis
propositum congruentius est, vt postquam
abundè perspexeris in quibus verteris peri-
culis, simul etiam agnoscas, ea te hucusque

(a)
(d)

pro eo, ac par erat, non æstimasse, vixisse te
 nimiam fiduciam, quasi infernus non existeret,
 quasi nihil esset tibi pertimescendum, quasi
 prorsus in tuto tibi fuisset salus tua, cælum-
 que assertum. Licet quidem illud sperare,
 sed uti aduertisti in S. Paulo, & obseruare
 potes in gestis Sanctorum omnium? spes non
 excludit sanctum timorem, sed potius timor
 spem roborat, illiusque defectu hæc euertitur,
 ac degenerat in periculosam præsumptionem
 quæ plerosque Christianorum Religioso-
 rumque in perniciem deturbat.

Et cur existimas Deum non præstitisse
 securam tibi salutem tuam, neque gratias,
 sine quibus illa asseri non potest, nisi ut in hac
 incertitudine, & suspensione animi, tanto
 contentius, sollicitiusque (a) cum timore & tre-
 more salutem tuam opereris? *Columnæ cæli*, inquit
 scriptura, *contremiscunt & pauent*, (b) & tu, *Ta-*
bula carie exesa, & velut è naufragio reliqua
 quæ fluctibus tempestatibusque iactatur,
inter tot fluentia & labentia constitutus, (c) ut
 Augustinus loquitur, & tremens loquitur,
 extra metum vis vivere, quin & ludibrio ha-
 bere eos, qui metuunt, aut timoris te com-
 monefaciunt? diceret se tibi admodum
 metuere (d) Bernardus, ut olim quendam
 tui similem allocutus est, nisi ipse tu tibi
 metuas; neque forsan res vlla est in tota tua
 vivendi

(a) *Phil. 2.* (b) *Iob. 6.* (c) *in Psal. 136.*

(d) *v. Bernardum in Tract. de donis Spir. S.*

viuendi ratione quæ maioribus te salutis amittendæ periculis exponat, quàm quòd pericula non formides. Istud enim quid est aliud, quàm periculis se temere iniicere, quàm repugnare scripturis & gratijs quæ attentum & sollicitum animum exigunt, neque alio pacto tibi succurrunt, quàm vt periculis cautus attendas? (a) *Vigilate & orate*, aiebat Christus discipulis suis, *vt non intretis in tentationem*. Præsens iis aderat, neque deerant vires ad eos tutandos, sed neminem ille vnquam in tentatione tutatur, qui non metuat, qui non vigilet, qui non operam suam cum illo conferat, vt defendi se patiatur.

O Domine, quàm procul abs sum à metu fugaquæ periculorum, qui ea etiam vltro confector, dum prosequor honores, voluptates & opes, quæ ipsa arma sunt, quibus mei hostes mei potissimum oppugnant.

(a) *Matth. 26.*

III. PUNCTVM.

Propositum in futurum.

Postquam igitur agnoueris te non satis formidasse pericula, in quibus viuis; & huius formidinis sollicitæque curæ defectu, quam ad oppugnandas repellenda sique occasiones adhibere oportuisset te eadem etiam exaggerasse, reddidisseque cumulatione

Propo

Propositum tuum sit vt ita deinceps te geras, vt se gessit D. Paulus, qui de suo pugnandi modo loquens, asserit se non in aëre neque fictitio certamine depugnasse, sed serid & reipsa castigasse corpus suum, ac frænasse naturæ cupiditates, si fortè aliqua paululum exorbitasset, ne incurreret in periculum reprobationis & damnationis æternæ, cui posset esse obnoxius, nisi se castigaret. Et vt hoc decretum tuum tantò sit solidius, considera signa, ex quibus colligi potest, vtrum quis viuat in iusto eorum periculorū metu, an non.

Primum est quando nimium præfidenter & sine vlla cura & sollicitudine se quis in ipsas occasiones ingerit (a) non ignoras ita Petrum cecidisse, & hinc teipsum sæpius incurrisse in damna ingentia, hic igitur vt serid attendas, decerne.

2. Quando quis parui pendit peccatum admittere, modò non sit culpæ lethalis, iudicium est timoris exigui, & non procul esse, quin ruat in præcipitium, cum tam propè illud accedat, & cum sæpe arduum sit, culpam mortalem à veniali secernere; qui non timet admittere veniale, sine sensu admittet mortale, conscientia nimiam præstante fiduciam, quòd nolle mortaliter peccare, sibi videatur; & neque satis integra est illa cōscientia, cum ne veniale quidē dedita opéra & delib

berato

(a) *Hesitare permissus est, vt nemo de sua virtute consideret S. Leo.*

berato animo fit admittendum.

Neque ista dumtaxat; si quis enim aduertit se obnoxium esse prauo cuidam affectui, qui nos, vt Christus loquitur *scandalizat*, & *la-
pis est offensionis*, nisi illum oppugnamus, nitimurque coërcere ac prorsus subiugare, manifestè prodimus debito nos timore nondum commoueri, nam Leonculum nutrimus, qui, si non adstringatur, aut potius praefocetur, certò nos dilaniabit.

Operosum istud est, inquires, at militia, cui viuētes adscripti sumus, (a) facit, vt aut acriter nobis dimicandum sit, aut hostibus de victoria; saluteque concedendum. Nonne maiorem molestiam creat ignauia vitæ, laborem omnem pro salute sua derectantis, quam gloriosum certamen tam honestis æquisque rationibus susceptum? An non molestiora sunt Inferni tormenta? Quid dicturam putas res animam istis damnatam suppliciis, si fieret illi facultas redeundi in vitam ad exalandos eos labores quos tu subis aduertens cupiditates tuas decertans? Quis foret sensus illius? & accepta conditione si postea de pugna molestia quereretur, vt mos est tuus, a

(a) *Mortificate membra vestra quæ sunt super terram*

Colos. 3. Milites Christianos Apostolica tuba illo sonitu descendit in prælium, bellum, in quo resertur, ostendit, & vt acriter dimicemus hostes nostros mortificemus, ne ab eis mortificemur

Aug.

meritò rectèque facturam censes? nōne obijci posset, illam graviora passam in Inferno, debereque se felicem æstimare; quòd æterna ista supplicia in exiguam hanc pœnam temporaneam; quæque cum illis collata, etiam deliciarum nomen meretur, commutasset? (a) Age verò, nōne tu Infernum promeritus es? Nōne illa supplicia iam exorberes, nisi te hæctenus sustinisset diuina benignitas? & minùsne beneficium est non adiisse, quod merebaris, quam post toleratos diu cruciatus inde liberari? An non idcirco tibi facta gratia, vt imposteriorum esses vigilantior, generosiusque te adorirere, ac æquo animo sustineres, quæ hæc vigilantia generositasque suaderet esse sustinenda? Et post hosce fauores, post pœnas Inferni in leues illos & exiguos labores commutatas, videberis tibi, nimium pati & te prorsus eximium ab omnibus molestiis esse oportere? Caue, caue, ni Deum velis concitare in perniciem tuam, quemadmodum accidit filiis Israel, cum è dura Egyptiorum erepti seruitute modicum itineris laborem grauiter ferentes Deo obmurmurarent. Horum

G

exemplo

(a) *Quid habes homo inanis conqueri? quid sordide peccator potes contradicere exprobrantibus tibi, qui toties Deum offendisti, & Infernum multoties meruisti? Sed pepercit tibi oculus meus, vt ad veram subiectionem &c. 3. de Imit. Pi.*

C. 13

exemplo hac in materia vtitur. D. Paulus (a)
& profectò vim habet maximam, ad stabilienda
proposita nostra.

(a) 1. Cor. 10.

COMPENDIVM MEDITATIONIS in nonam veritatem.

I. P V N C T V M.

Declaratio eiusdem.

Quamquã repellenda non sunt lumina, &
affectus, qui ex infernalium tormento-
rum consideratione desumi queunt, nihilomi-
nus maiorem finis hoc die propositi, quam
illorum habe rationem. Finis porrò est, ut
agnoscas formidesque pericula, quibus te
tuis obsequendo cupiditatibus, inmittis.
Hanc in rem proponitur tibi nona veritas
consideratione dignissima, cum demonstre-
non minori te in periculo viuere, quam quò
hostibus cinctus oppugnatur, in eaque pugna
non agi de re nihili, sed de salute tua æterna
hoc est de Coelo, aut Inferno. An non ingen-
est timendi sui que domandi argumentum,
animo rectè percipiatur huius veritatis ratio-
cinatio, quæ est eiusmodi.

Quisquis impugnatur, versatur in periculo
at quisquis vivit, impugnatur à suis cupidita-
tibus, ergo quisquis vivit, versatur in periculo
tantoque

tantoque grauiore, quanto ignauius, qui viuit, repugnat; nisi enim impugnantur cupiditates nobis à natura congenitæ, pondere suo nos vitium salutisque iacturam abripiunt, adeoque perpetuò pugnandum est, assidueque viuendum in periculo, propter incertum pugnae exitum, cum in hac pugna æquè pronum sit vinci atque vincere: Et quia aduersus nos ipsos hoc certamen instituitur; crebrius succumbimus, quàm victoriam de nobis reportemus: prodimus enim ipsi nos; hostilem in modo nos non persequimur; odimus nos, nimium amando; & dum nolumus nos superare, miserimè superamur.

An non igitur hinc manifestum, grauissimumque periculum censendum est, vbi agitur de superandis nobis ipsis, molestissimo scilicet pugnae genere, & victoria longè omnium difficillima? vbi de inferno & æternitate agitur, nisi quis secum decertet, ac de se reportet victoriam. O cogitationem rectè viuendi, moriendique magistram! sed vide, ne ita pugnae memineris, vt periculum, obliuiscaris Inferni, vtriusque iungenda cogitatio est, vt vim habeat. Parum proderit pugnam cogitare, nisi quoque aduertas animum ad discrimen Inferni adeundi, neque Inferni consideratio admodum te percellat, nisi cogites pronum esse, vt eò deuoluaris. Sic igitur intueri hinc ignem deuorantem, & ardores illos sæpiter nos, vt vnà memineris periculi, in quo versaris,

dum circumfers tuas cupiditates, quas perpetuò oppugnare necesse est, nisi certò velis perire: imò ne tum quidem eris extra periculum, cum illas oppugnabis, quandoquidem incertus est pugnae exitus, & nisi illas subiugaueris, tam certò periisti, ac si illas non oppugnares.

II. PUNCTVM.

Aduersio ad vitam præteritam, præsentemque.

A Nimadvertere posses, qua ratione ageras: in tuis certaminibus, quas referas victorias, aut quædam; unde illa eveniant, & qua parte sis debilior. Considerari possunt hæc vniuersa, pluris tamen interest; ut videas an præteritis temporibus, satis illud, in quo versaris periculum formidaueris, nam defectus huius formidinis omnium tuorum lapsuum & iacturarum origo est & fons. Infelix & stolide, quid cogitas, si non cogitas istud periculum? si verò istud cogitas, tantam tui fiduciâ laboras, ut existimes euadere posse ex hisce periculis sine metu, præsertim cum securissimi quique metu contremiscant, & ab hoc ipso metu corroborentur; reddanturque securiores? Vides cæli columnas, & scriptura loquitur, contremiscere, & tu trabem exesa, tempestatibusque exposita audebis etiam insultare metuentibus! In hoc præli-

metuere non est ignavi, sed prudentis, quandoquidem Gracia, sine qua vinci non potest, hunc metum exigit, neque animi fortitudini, sed præfidentia dementiaque hinc adscribenda est securitas, cum diuina minetur Iustitia se nimium securos, suorum hostium libidini permissuram, quid habes, quod opponas?

III. P V N C T V M.

Propositum in futurum.

Nihil minus hinc decernendum est, quam quod statuit olim D. Paulus, asserens in confirmationem propositæ veritatis, se tale pugnandi institutum tenere, vt non aërem ludicra prælii imagine laceffat, sed seriò castiget corpus suum, & sensus, propensionisque naturæ redigat in seruiturem, *ne inquit, cum alijs predicauerim, ipse reprobus efficiar, excidamque salute, quam promouere in alijs contendo.* Vides vt Paulus viuit in certaminibus & timore? vides timores hos non procedere ab ignauia. aut abiecti animi vilitate, cum rem ipsam aggrediatur, scque generosè oppugnet, idque prudens, non temere, sed iustissimis de causis faciat? nam, *alias, inquit, reprobus efficerer, & cupiditates meæ, quæ mei oppugnandi nullum faciunt finem, facilè, ni obfisterem, in malum me præcipitarent, quid tu ad hæc? nonne par tibi ratio est vt istam pugnam,*

gnam, & tuorum sensuum, cupiditatumque moderationem continuam decernas?

Notæ & effecta seriò suscepti propositi sint, declinare omnes peccandi occasiones; nullum facere peccati discrimen, graue ne sit, an leue, vt istud euites, cum D. Paulus leue pariter ac graue, euitarit; & denique nullam in animo tuo, vlli cupiditati quietem concedere, ne fortè foueas hostem, qui pacem simulat, vt grauius te adoriatur, & fileat, vt nihil opinantem circumueniat. Quòd si metuis pugnae difficultatem, illéque metus à pugnandi studio te auertit, animos tibi suffice his similibusve verbis: demens es, quòd pœnam metuens non pugnas, si enim pœnam metuis, cur non formidas pœnam inferni, quam, non pugnando, incurris? pugnandi ergo studium in te potiùs accendat metus, quandoquidem pugnando declinetur malorum omnium pessimum, & iuxta leges prudentiæ, par sit, vt iustus grauioris mali metus, pellat ineptum metum minoris.

C O N S I D E R A T I O

in Tertium diem.

De prima in Actione diei, seu modo surgendi: deinde de Meditatione & Consideratione.

I. **A** Nimo in præsentia Dei constituto, implorataque eius Gratiâ, vt intelle-

Etum

ctu
net
è
con
tia
te t
riò
de
ex
be

ga
gra
uo
den
au
vid
fer

ria
car
des
le,
no
lè
mi

exe
Or
nis

(a)

ctum tuum in hac Consideratione illumi-
ner, ordire à prima diei actione quâ surgis
è lecto, & cogita tanti eam esse momenti, vt
conceptis verbis nos Spiritus sanctus diligen-
tiæ adhibendæ monuerit: (a) *Hora surgendi non*
te trices; quasi diceret, hora surgendi semel se-
riò constituta, nihil amplius hæsitandum
deliberandumve esse, sed quod constituiisti,
exequendum. quam tu diligentiam adhi-
bes?

2. Prima mentis cogitatio in Deum ver-
gat, necesse est, quantum quidem per eius
gratiam fieri potest, aut illum laudando, in-
uocando, orandóque, breuî quadam, sed ar-
denti, prece, aut recitatione psalmi alicuius,
aut hymni, aut alio quodam modo, qui tibi
videbitur accommodatissimus. qualem ob-
seruas?

3. Memoria nulli rei te magis, quàm mate-
riæ Meditationis proximè instituendæ, appli-
care debet: voluntas etiam testetur, oportet,
desiderium illam bene peragendi, expediendo
se, quàm citissimè, rebus omnibus alijs. An
non longior es in te vestiendo, aut nimis faci-
lè mentem tuam alienis cogitationibus per-
mittis euagari?

4. Sunt qui, prius aliquos actus Pietatis
exercent, quàm plenè se vestiant, aut quàm
Orationem suam aggrediantur, vt adoratio-
nis, Gratiarum Actionis, Contritionis,

G 4

Obla-

(a) *Eccli. 32.*

Oblationis sui, Petitionis, & Propositi. Alij illos reiiciunt in meditationis principium, vacantes interea relegendis aut recolendis punctis, quæ meditanda sibi proposuere. Quos imitaris tu, & quo affectu exhibes Deo hæc obsequia?

5. Considera an non præstet te quietè expectare horam Orationis, quàm ab eadem inopinantem occupari; & quàm mentis corporisque compositione plerumque existas, quando Deus te ad alloquium suum expectat.

6. Percurre animo, quæ legisti aliàs de modo faciendi Orationem mentalem & quàm ratione eundem obserues. Quis peragis præparatoriam, ut vocant, orationem, quo sit corporis, qua animi demissione illam aggredieris?

7. Qualia sunt tua præludia? qualiter exhibes animo argumentum finemque Meditationis? an non es in ijs iusto prolixior, aut æquò breuior?

8. Ratiocinationes intellectus & affectus voluntatis propriè constituunt corpus Meditationis, quod à Spiritu S. velut anima, animatur, dum illustrat, instruitque intellectum & permouet voluntatem, circa ea, quæ nobis utilissima, maximèque necessaria sunt; quomodo ista te afficiunt? quem fructum inde percipis? quid in te fructum illum aut promouet, aut præpedit?

9. Collo-

9 Colloquia & Proposita deinde consequuntur: quo animi feruore ijs incumbis?

10. Meditationem semper excipere deberet recollectio quædam, tametsi non semper multum temporis possit in ea collocari; nihilne hic à te negligitur?

11. Consultissimum est huic recollectioni adnectere breuem Considerationem totius diurni temporis de negotio maximè molesto vrgentisque; de occasione, in qua commoueri posset naturæ impetus, nisi prospiciatur; de bonis operibus, quæ peragi eo die possent; de prauis, quæ fugienda; de intentione, omnibus actionibus adhibenda; de virtutibus, quæ actionibus propriæ sunt; de munere à se exequendo; de re domesticâ, alijsque similibus argumentis. Non videtur tibi perire tempus, quod huic considerationi impenditur? Erras longissimè, vtilius impendi non potest; quare obfirma animum & statue huic sanioris prudentiæ exercitio quotidie vacare.

12. Luberètne cubitum concedere, non peracto Examine diei, quo vitia tua agnoscas ijsque adhibeas remedium? at nonne satius est matutinis horis præuidere vitia, quæ accidere possunt, quàm vespertinis eadem deplorare, eò quòd præuisa non sint? responde.

13. Etsi nonnunquam, adhibita etiam ista prouidentia, peccetur, lapsus tamen & rariores sunt & minùs voluntarij, & signum est

voluntatem non esse malo addictam, quando quis nititur illud prænoscere atque evitare; ac nullam eius habere rationem, aut negligentiam, aut contemptus est indicium. quid causaris?

14. Excusatio, quæ ab aliorum negotiorum mole capitur, inepta est; quantum enim aliàs perit temporis, cuius iacturam non querimur? imò nunquam meliùs peraguntur negotia, quàm cum præcessit eorundem consideratio.

15. Si hora matutina tibi non videtur apta huic considerationi, nullane toto die erit, quam illi possis commodare? Fatere, non aliquam reperires, si luberet? & cur non lubeat?

16. An non ingentis esset meriti se ad hoc pium opus astringere, non solum propter vim quam tibi infers, sed etiam ob ingentia emolumenta, quæ tibi, post exiguam molestiam, inde prouenient? cur perire tibi sinas hoc meritum? an quæstus vllus animæ lucro æquiparandus?

17. Diebus saltem Dominicis manè conijce oculos in secururam septimanam: nec omitte per mensem, die aliquo, tempus matutinum impendere considerandis rebus tuis, vt eas instaures, vt dictum est alibi.

18. Nisi omninò plumbeus es, miraberis tot stimulis opus esse, vt inducaris aliquando ad amplectendum istud medium, quod progressioni in virtutibus faciendæ præsentissimum

mum est. Quantus honor, quanta felicitas existimatur, esse Regi à Consilijs, & in illis regni negotia pertractare? Age, negotiumne salutaris tuæ, tibi videtur momenti minoris? quando igitur Deus te euocat in consilium, huius causâ negotij, nonne sufficientem tibi habet honorem, vt credas, te sine illius iniuria abesse non posse?

19. Agnosce non esse, nisi meram negligentiam, viuendique libertatem, quæ his legibus obligari se non patitur: & eius veniam à Deo suppliciter deprecare.

20. Constitue horam tali Considerationi, & excogita modum illius faciendæ, quam potes, optimum; & in hanc rem à Deo Gratiâ implora.

L E C T I O N E S.

Ex scriptura 5. cap. libri Sapientia & 16. Euangelij S. Lucae.

Ex libello Exercitiorum, Meditatio de tribus hominum classibus.

Ex Thoma Kempensi cap. 23. & 24. Libri 1.